

Brussel, mei 2020

• Samenvatting • Daling van de vergoede werkloosheid in het 1^e trimester van 2020 Piek van de tijdelijke werkloosheid omwille van het coronavirus COVID-19

Daling van het aantal werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen¹

Voor het 2³e trimester op rij daalt het aantal werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (UVW-WZ): gemiddeld waren er 330.925 in het 1^e trimester van 2020. De daling ten opzichte van het 1^e trimester van 2019 bedraagt 4,6% (-16.044 eenheden).

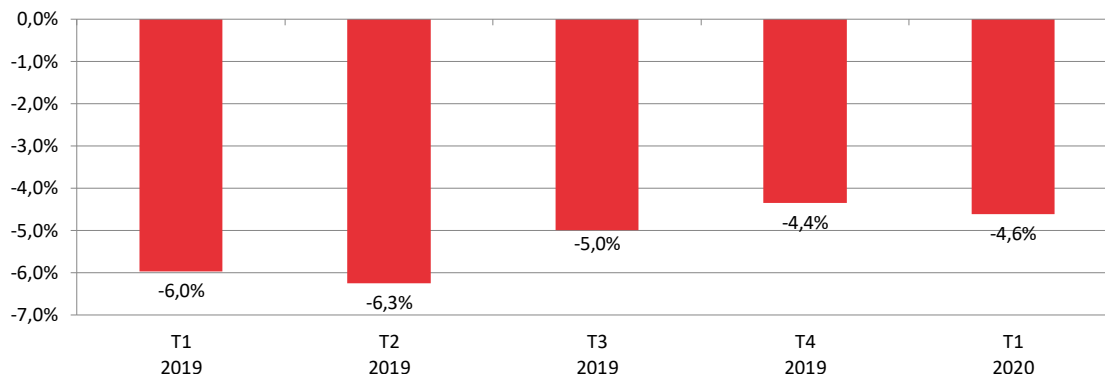
Voor de interpretatie van de statistieken is het van belang om een aantal reglementaire wijzigingen in gedachten te houden, met name:

- De beperking van het recht op inschakelingsuitkeringen:
Volgens voorlopige cijfers verloren in T1 2020 921 werklozen het recht op inschakelingsuitkeringen. Een aantal onder hen is echter uitgestroomd uit de werkloosheid omwille van andere redenen, zoals bv. een werkhervatting. In de loop van de 4 laatste trimesters werd het recht op inschakelingsuitkeringen voor 3.870 eenheden beëindigd.
- Het optrekken van de leeftijdsvereiste voor een vrijstelling van IWZ:
Sinds 1 januari 2015 werden de mogelijkheden om die vrijstelling aan te vragen ingeperkt voor de nieuwe intreders van 60 jaar of ouder. In 2017 werd de minimumleeftijd voor het verkrijgen van de vrijstelling opgetrokken van 61 tot 62 jaar, in 2018 van 62 tot 63 jaar, in 2019 van 63 tot 64 jaar en vanaf 2020 kan men niet meer op basis van leeftijd, maar enkel op basis van minstens 44 jaar beroepsverleden de vrijstelling aanvragen. In vergelijking met het 1^e trimester van 2019 is het aantal UVW-WZ van 60 jaar en ouder op die manier gestegen met 6.854 eenheden (+17,3%). In die leeftijdsklasse van 60 jaar en ouder noteren we niettemin, en voor dezelfde reden, een daling van 7.754 eenheden bij de niet-werkzoekende uitkeringsgerechtigde volledig werklozen (zie verder). Het betreft dus geen verhoging van het aantal werklozen in die leeftijdsklasse, maar een verschuiving tussen categorieën.

De hierna volgende vaststellingen dienen dan ook in het licht van deze reglementaire wijzigingen te worden geïnterpreteerd.

¹ Als federale instelling bevoegd voor de werkloosheidsverzekering publiceert de RVA statistieken over de vergoede werklozen. De statistieken gepubliceerd in de brochure 'Trimestriële indicatoren van de arbeidsmarkt' zijn gebaseerd op betalingen van werkloosheidsuitkeringen die uitgevoerd werden in de loop van het trimester.

Grafiek: Variatie van het aantal UVW-WZ op jaarbasis

Tussen het 1^e trimester van 2019 en het 1^e trimester van 2020 noteren we:

- een daling van het aantal UVW-WZ in elk van de drie gewesten: -6,1% in het Vlaams, -4,6% in het Waals en -1,6% in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Voor T1 2020 noteren we 132.746 UVW-WZ in het Vlaams, 134.571 in het Waals en 63.608 in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
- een daling van 3,9% bij de mannelijke en van 5,5% bij de vrouwelijke UVW-WZ;
- een daling van 8,1% bij UVW-WZ jonger dan 25 jaar, van 5,7% in de leeftijdsklasse van 25-49 jaar en van 11,4% in de leeftijdsklasse van 50-59 jaar en een stijging van 17,3% in de leeftijdsklasse van 60 jaar en ouder ingevolge de eerder genoemde optrekking van de leeftijdsgrens voor het aanvragen van een vrijstelling van IWZ.

Het aantal niet-werkzoekende werklozen daalt verder

Het aantal niet-werkzoekende werklozen blijft afnemen (-36,1%). Ook die daling is grotendeels toe te schrijven aan de hoger genoemde reglementaire wijzigingen m.b.t. de leeftijdsgrens voor het aanvragen van een vrijstelling van IWZ, evenals aan de opeenvolgende beperkingen aangebracht aan het stelsel van de werkloosheid met bedrijfstoeslag (SWT) (meer bepaald het optrekken van de leeftijds- en loopbaanvereisten). Verder speelt ook het effect van de uitstroom van de 'babyboom-generatie' naar het pensioen.

Sinds 01/01/2019 kunnen de werklozen met bedrijfstoeslag (SWT) eveneens opteren voor het stelsel van vervroegd pensioen vóór 65 jaar (sindsdien hebben 9.655 personen van die mogelijkheid gebruik gemaakt).

Bij de vrijgestelde oudere werklozen bedraagt die daling 59,0%, t.t.z. 9.889 eenheden, waarvan 7.754 werklozen van 60 jaar en ouder. De daling bedraagt 31,8% bij de SWT'ers met vrijstelling van inschrijving als werkzoekende: tussen T1 2019 en T1 2020 is hun aantal gedaald van 54.257 naar 36.982 (-17.275).

Onder invloed van de verschillende hierboven aangehaalde factoren bedraagt de totale vergoede werkloosheid (werkzoekenden en niet-werkzoekenden met inbegrip van de werkloosheid met bedrijfstoeslag) in T1 2020 377.022 eenheden, d.i. een

daling met 10,1% op jaarbasis. Ten opzichte van hun aantal in precrisisjaar 2007 (T1) noteren we een daling met 46,9%.

De tijdelijke werkloosheid piekt

Het coronavirus COVID-19 heeft onze samenleving hard getroffen, zowel op menselijk als op economisch vlak. Meer dan 120.000 werkgevers hebben sedert maart voor bijna 1.000.000 werknemers een aangifte tijdelijke werkloosheid ingediend. Nooit eerder lag het aantal tijdelijk werklozen zo hoog

Voor de referentemaand maart tellen we voorlopig al 560.974 personen uit 84.624 verschillende bedrijven die een betaling hebben gekregen voor tijdelijke werkloosheid omwille van de COVID-19-maatregelen. In voltijdse equivalenten gaat het om 200.728 eenheden, wat dus impliceert dat een tijdelijk werkloze gemiddeld voor 9,3 dagen een uitkering heeft ontvangen. Deze personen ontvingen hun uitkering tijdens de eerste 7 werkdagen na het einde van de maand maart. Die cijfers tonen aan dat de werkgevers en de sociaal secretariaten enerzijds en de uitbetalingsinstellingen anderzijds door de coronacrisis in moeilijkere omstandigheden dan normaal ongeziene inspanningen hebben geleverd.

Aangezien de betaalstatistieken van de RVA de tiende kalenderdag van de maand worden afgesloten, bevatten deze statistieken nog niet de talrijke betalingen die de uitbetalingsinstellingen na Pasen nog dagelijks hebben verricht. Deze betalingen zullen worden geregistreerd bij de indieningsmaand april. Rekening houdende met de beschikbare gegevens, wordt het totale aantal betalingen voor de referentemaand maart geraamd op iets meer dan 900.000 personen.

Afname van het aantal betalingen in het kader van IGU

Het totale aantal betalingen in het kader van de inkomensgarantie-uitkering (IGU) voor deeltijds werkenden laat een daling van 5,3% op jaarbasis noteren. Deze tendens laat zich verklaren door de combinatie van het effect van enerzijds een aantal reglementaire wijzigingen ingevoerd in 2015 m.b.t. de berekeningswijze en toekenningsvoorwaarden van het IGU en anderzijds van de daling van het aantal UVW (wat een daling impliceert van het werklozenbestand dat in dit stelsel kunnen intreden).

Daling van het aantal betalingen in het kader van de tewerkstellingsmaatregelen

In T1 2020 bedraagt de daling 5,1% voor de werk- en activeringsmaatregelen en van 5,9% voor de vrijstellingen.

De evoluties in het kader van de tewerkstellingsmaatregelen worden echter beïnvloed door de bevoegdheidsoverdracht naar de gewesten.² In T1 2020 blijft de RVA evenwel verantwoordelijk voor het uitvoeren van de betalingen voor bepaalde overgedragen tewerkstellingsmaatregelen.

Daling van het aantal uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking en tijdskrediet en een stijging van het thematisch verlof

In het 1^e trimester van 2020 stellen we op jaarbasis een daling vast van 1,3% van het totale aantal uitkeringstrekkers in loopbaanonderbreking, tijdskrediet of thematisch verlof (ouderschapsverlof, verlof voor medische bijstand en verlof voor palliatieve zorgen).

Ook het aantal betalingen voor werknemers die hun loopbaan onderbreken in het kader van een tijdskrediet neemt af met 8,9% op jaarbasis.

Evenzo, en dit voor het 11^e trimester op rij, stellen we op jaarbasis een daling vast van het aantal betalingen in het kader van de gewone loopbaanonderbreking. In T1 2020 bedraagt die daling 9,0%. Deze daling is deels het gevolg van het feit dat de Vlaamse regering deze bevoegdheid sinds 2 september 2016 heeft overgenomen. Daardoor zijn er sindsdien geen nieuwe gevallen van loopbaanonderbreking meer in dat gewest. De betalingen voor thematische verloven laten een stijging noteren van 13,8%.

Evolutie van de indicatoren

Sommige indicatoren voor de arbeidsmarkt blijven in T1 2020 nog steeds een positieve tendens tonen: de jongerenwerkloosheid neemt af, net zoals de werkloosheid van korte duur, de volledige werkloosheid in het algemeen en het aantal faillissementen.

Het spreekt echter voor zich dat de economische impact van de coronacrisis de komende maanden zichtbaar zal worden. De evolutie van de economische groei op trimestriële basis is nu reeds negatief en we zien ook al een vermindering van de uitzendarbeid. Die evolutie moet de komende kwartalen worden opgevolgd.

U kunt de volledige publicatie raadplegen op de [website van de RVA](#).

² De RVA heeft een aparte publicatie voorzien om de specifieke aard, impact en timing van de diverse overdrachten gedetailleerder in kaart te brengen, cf. de Spotlight 'Tewerkstellings- en opleidingsmaatregelen onderhevig aan de Zesde Staatshervorming' – augustus 2017. In maart 2019 werd een update versie gepubliceerd op de RVA-website om de situatie begin 2019 toe te lichten.